

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Biuro Upamiętniania
Walk i Męczeństwa

W

GK
28.02.2018 A

W P Ł Y N Ę Ł O
Urząd Miejski w Iłowej
Kancelaria Ogólna

27-02-2018

ilość załączników
podpis 2018

Pan
Paweł Lichtański
Burmistrz
Urząd Miejski w Iłowej
ul. Żeromskiego 27
68-120 Iłowa

G2-14
28.07.2018
J.S.

Pisma z dnia: 31.01.2018 r. Znak: GK-IV.033.1.2018 Nasz znak: BUW-941-57(2)/18 Data: Warszawa, dn. 21.02.2018 r.

Szanowny Panie Burmistrzu,

w odpowiedzi na pismo o sygnaturze jak wyżej, uprzejmie informuję, że w opinii Instytutu Pamięci Narodowej pomnik poświęcony żołnierzom Armii Czerwonej i Ludowego Wojska Polskiego, posadowiony przy ul. Pułaskiego w Iłowej, jest **niezgodny** z art. 5a ust. 1 Ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz.U. 2016 poz. 744 z późniejszymi zmianami) i powinien zostać usunięty.

Pomnik z założenia ma zachować dla obecnych i przyszłych pokoleń pamięć o ważnym wydarzeniu, miejscu lub postaci w dziejach danego kraju i narodu. Można śmiało powiedzieć, że obok nazw ulic oraz obiektów użyteczności publicznej, pomnik stanowi ważny element tożsamości narodowej obecny w przestrzeni publicznej, poprzez wskazywanie dziedzictwa, które winno być pielęgnowane i otaczane szacunkiem. W naszej opinii tzw. „pomniki wdzięczności” dla Armii Czerwonej czy „pomniki braterstwa broni” są pozostałością działań propagandowych niesuwerennej i opartej na przemocy Polski Ludowej, która przez cały czas swojego istnienia zależna była od Moskwy i często zamiast bronić życia i zdrowia obywateli polskich, występowała przeciwko nim.

Budowa rzeczonych pomników była rezultatem odgórnie realizowanej polityki władz centralnych oraz sowieckich „doradców” i nie miała nic wspólnego z rzeczywistą wdzięcznością mieszkańców dla żołnierzy Armii Czerwonej. Nie można bowiem zapominać, że pierwszoplanowym celem Armii Czerwonej nie było bynajmniej wyzwolenie Polski, co wiązało się z prawem do samostanowienia Narodu Polskiego o własnej przyszłości i uznaniem legalnego Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie, lecz realizacja imperialnej polityki Stalina, która zakładała uczynienie z Polski obszaru swoich wpływów. Szczególnie brak poszanowania dla nowotworzonej administracji polskiej i polskiego prawa ze strony Armii Czerwonej występował na terenach należących przed wojną do Rzeszy Niemieckiej. Ma ona na swoich rękach krew bezbronnej ludności cywilnej, współdziałanie z

organami bezpieczeństwa ZSRS w eksterminacji żołnierzy Armii Krajowej i innych formacji niepodległościowych, grabież mienia, nieuzasadnione niszczenie zabudowań.

W przypadku odniesienia na pomniku do „ludowego” Wojsko Polskie (oficjalna nazwa armii polskiej w latach 1944-1989 brzmiała Wojsko Polskie, a określenie „ludowe” nigdy nie zostało usankcjonowane prawnie a jedynie miało odróżniać armię Polski Ludowej od armii II Rzeczypospolitej) należy przypomnieć, iż było ono podporą systemu zniewolenia komunistycznego Narodu Polskiego i trzymania go w sferze wpływów ZSRS. Najbardziej wyrazistymi przejawami upolitycznienia armii i uczynienia jej powolnym narzędziem w rękach partii było wysyłanie tych jednostek do walki przeciw podziemiu niepodległościowemu w latach 40. i 50., ich udział w tłumieniu Powstania Poznańskiego w 1956 r. czy protestów robotniczych na Wybrzeżu w roku 1970, uczestniczenie w sowieckiej inwazji na Czechosłowację w 1968 r., a także skierowane ich przeciw polskiemu społeczeństwu w roku 1981.

Tym samym utrzymanie tego rodzaju obiektu w przestrzeni publicznej jest nie do pogodzenia z szacunkiem dla dorobku walki Polaków o wolność i niepodległość Państwa i Narodu Polskiego oraz dla pamięci ofiar totalitaryzmu komunistycznego.

Podstawowym założeniem Ustawodawcy podejmującego działania legislacyjne w zakresie usunięcia z przestrzeni publicznej pomników propagujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, było danie narzędzia prawnego do oczyszczenia polskich miast i miasteczek z pomników „wdzięczności Armii Czerwonej” czy pomników „braterstwa polsko-radzieckiego”, stawianych im za rzekome „wyzwolenie” naszego kraju. Instytut Pamięci Narodowej uważa zatem, że podejmowanie jakichkolwiek działań wobec rzeczonych obiektów innych niż ich trwałe usunięcie (np. wymiana tablic na pomniku), należy uznać za obejście ustawy.

Z poważaniem

Dyrektor
Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa

Adam Siwek

Do wiadomości:

1. **Wojewoda Lubuski**
2. **IPN OBUW w Poznaniu**

Wyk: Artur Zawadka tel. 22 581 89 58

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
BIURO UPAMIĘTNIANIA WALK I MĘCZEŃSTWA

ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa
tel. 22 581-89-35, e-mail: Adam.Siwek@ipn.gov.pl